

RÅDERUM PÅ 27 MIA. KR. FREM TIL 2025

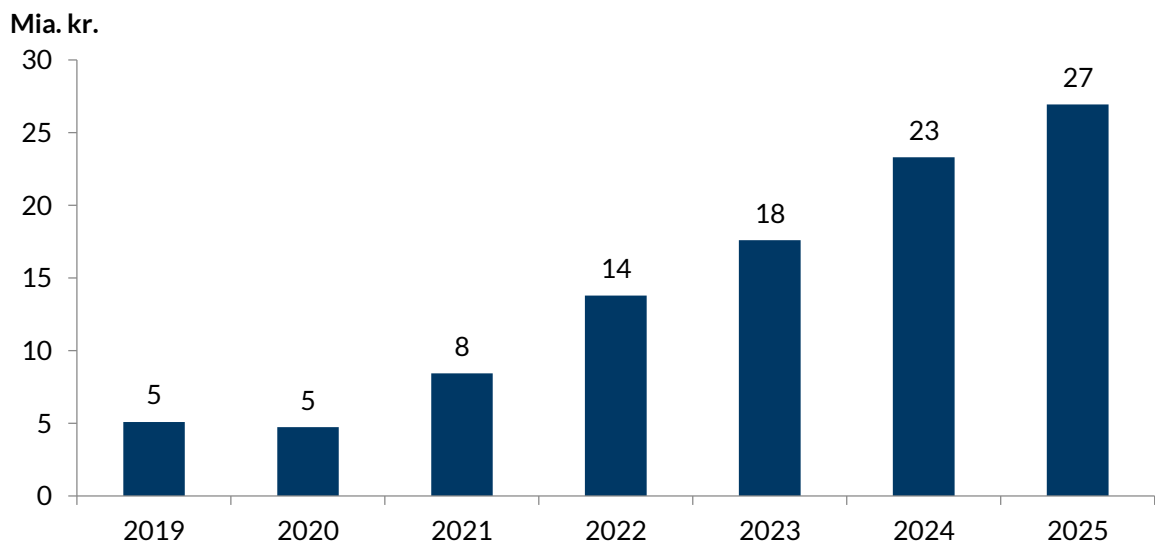
27-02-2018

AF CHEFØKONOMI MAD S LUNDBY HANSEN (21 23 79 52) OG CHEFKONSULENT JØRGEN SLOTH BJERRE HANSEN

RESUMÉ

Denne analyse opgør råderummet efter de forskellige aftaler, der er indgået på Christiansborg gennem efteråret og vinteren. Der er blandt andet indgået aftale om forsvar, skattereform, erhvervsplan og finanslov. Før efterårets og vinterens aftaler udgjorde råderummet 38 mia. kr. frem mod 2025. Efter de mange aftaler er råderummet reduceret med $\frac{1}{4}$ til 27 mia. kr. Råderummet kan bruges på enten højere offentlige udgifter eller lavere skatter alt afhængig af politikernes præferencer. Hovedforklaringen på reduktionen i råderummet er forsvarsforliget, der lægger beslag på 4,8 mia. kr. af råderummet, mens der er disponeret råderum for ca. 5 mia. kr. gennem finanslov, skattelettelser mv. Hvis politikerne anvender hele råderummet på lavere skat, kunne man få en skattepakke, der ville løfte beskæftigelsen med ca. 21.000 personer og øge BNP med 36 mia. kr. ud fra Finansministeriets regnemetoder. En sådan reformpakke medfører en flad skat på 40 pct. Det ville indebære en lavere marginalsat for højtlojnnede end i UK, Tyskland og Holland. Provenutabet ved en flad skat på 40 pct. udgør ifølge Finansministeriet 15 mia. kr. Endvidere sænkes selskabsskatten til 17 pct., som er det planlagte niveau i UK i 2020. Aktionærskatten sænkes fra 42 til 30 pct. (svensk niveau), mens registreringsafgiften halveres.

Udviklingen i det økonomiske råderum, 2019-2025

Anm.: Råderummet er opgjort ved et strukturelt underskud på de offentlige finanser på 0,1 pct. af BNP i 2020 og balance i 2025.

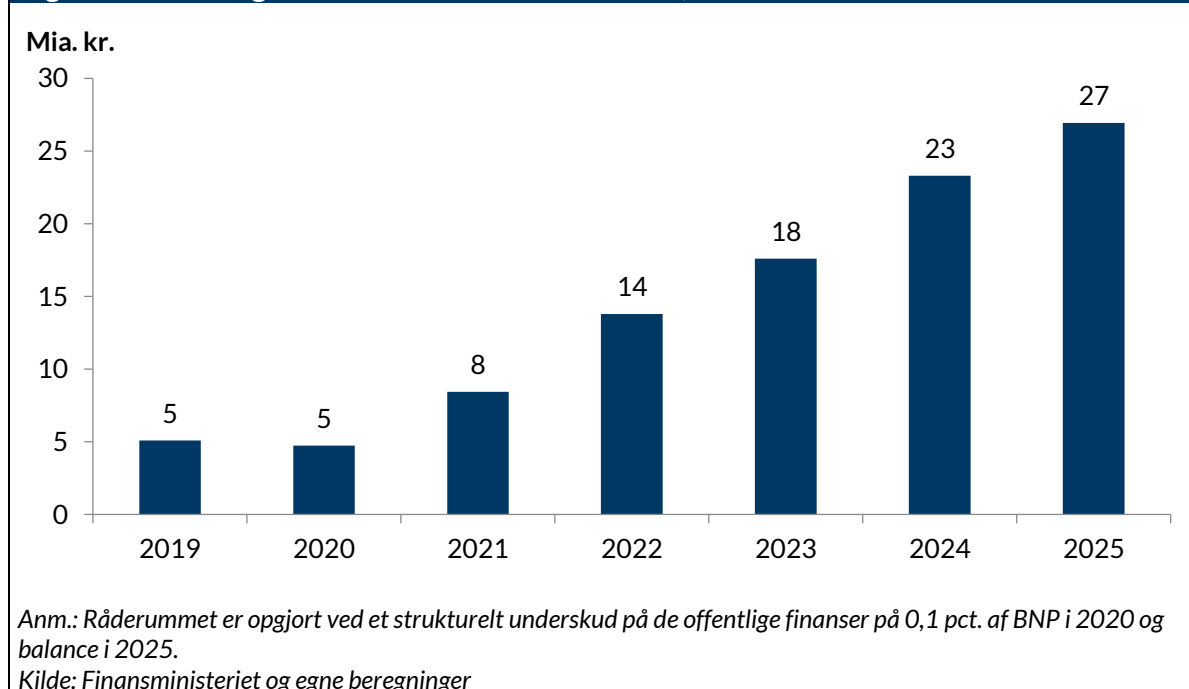
Kilde: Finansministeriet og egne beregninger

Denne analyse opgør råderummet efter de forskellige aftaler, der er indgået på Christiansborg gennem efteråret og vinteren. Der er blandt andet indgået aftale om forsvar, skattereform, erhvervspakke og finanslov. Et råderum er det politikerne har til rådighed og kan disponere over enten via højere offentlige udgifter eller lavere skatter samtidig med, at finanspolitikken er holdbar, og regeringen lever op til dens mellemlistede finanspolitiske målsætning (balance på de offentlige finanser i 2025).

Før efterårets og vinterens aftaler udgjorde råderummet 38 mia. kr. frem mod 2025. Efter de mange aftaler er råderummet reduceret med $\frac{1}{4}$ til 27 mia. kr. frem til 2025. Råderummet kan bruges på enten højere offentlige udgifter eller lavere skatter alt afhængig af politikernes præferencer. Hovedforklaringen på reduktionen i råderummet er forsvarsforliget, der lægger beslag på 4,8 mia. kr. af råderummet, mens der er disponeret råderum for ca. 5 mia. kr. gennem finanslov, skattelettelser mv. I appendiks fremgår en detaljeret gennemgang af beregningen af råderummet.

Frem til 2025 er der et råderum på de offentlige finanser på 27 mia. kr., jf. figur 1. Det årlige råderum vokser fra 5 mia. kr. i 2019 til 27 mia. kr. om året i 2025. Det bemærkes, at der i det forventede valgår 2019 er et råderum på 5 mia. kr. Råderummet kan gøres større gennem nye reformer af fx efterløn, dagpenge og SU.

Figur 1. Udviklingen i det økonomiske råderum, 2019-2025

Råderummet skyldes i høj grad tidligere gennemførte reformer af bl.a. efterløn, folkepension og dagpenge. Reformerne har medvirket til, at der nu er finanspolitisk holdbarhed¹ (dvs., at de langsigtede udgifter kan finansieres uden skattestigninger) *samtidig* med, at der er et råderum på 27 mia. kr. frem til 2025.

Som nævnt er råderummet de mia. kr., politikerne kan disponere over enten via højere offentlige udgifter eller lavere skatter samtidig med, at de finanspolitiske målsætninger overholdes (finanspolitikken skal være holdbar, og der skal være balance på de offentlige finanser i 2025).

I princippet kunne råderummet også anvendes på at nedbringe gælden gennem større offentlige overskud. Det ville dog føre til overopfyldelse af de finanspolitiske målsætninger, herunder endnu større overholdbarhed samt overskud på de offentlige finanser i 2025.

ANVENDELSE AF RÅDERUM TIL LAVERE SKAT: FLAD SKAT PÅ 40 PCT., SELSKABSSKAT PÅ 17 PCT., HALVERING AF REGISTRERINGSAFGIFTEN OG AKTIONÆRSKAT PÅ 30 PCT.

Råderummet på 27 mia. kr. kan bruges på enten lavere skatter eller højere offentlige udgifter. Politikerne kan frit bestemme, hvordan råderummet skal bruges. Hvis politikerne anvender hele råderummet på lavere skat – fremfor fx højere offentligt forbrug – kan man få nedenstående skattepakke, jf. tabel 1. Reformpakken medfører en flad skat på 40 pct. Det vil indebære, at marginals-katten for højt-lønnede vil være lavere end i UK, Tyskland og Holland. Provenutabet ved en flad skat på 40 pct. udgør ifølge Finansministeriet blot 15 mia. kr. Selskabsskatten sænkes til 17 pct., som er det planlagte niveau i UK i 2020. Aktionærskatten sænkes fra 42 til 30 pct. (svensk niveau), mens den forvridende registreringsafgift halveres.

Pakken vil løfte beskæftigelsen med ca. 21.000 personer og øge BNP med 36 mia. kr. ud fra Finansministeriets regnemetoder.

Tabel 1. Anvendelse af råderum på lavere skat	
	<i>mia. kr.</i>
Flad skat på 40 pct.	15
Halvering af registreringsafgiften	4
Nedsættelse af selskabsskat fra 22 til 17 pct.	6
Aktionærskat på 30 pct. (42 pct. i dag)	2
I alt	27
<i>Kilde: Finansministeriet og Skatteministeriet</i>	

¹ Der er faktisk overholdbarhed svarende til 1,25 pct. af BNP ifølge Finansministeriet, svarende til 28 mia. kr. Det indebærer principielt, at skatter og afgifter kan lettes med yderligere 28 mia. kr., og samtidig vil der være skattefinansiering til de fremtidige udgifter til folkepension, hospitaler, folkeskole mv.

APPENDIKS: OPGØRELSE AF RÅDERUMMET

Opgørelsen af råderummet tager udgangspunkt i VLAK-regeringens seneste opgørelse af råderummet fra august 2017. Heraf fremgik et råderum på 37,7 mia. kr.², jf. tabel A.1.

I det oprindelige råderum indgik en planlagt besparelse fra DSB. Den aftalte besparelse fra DSB indgår som finansiering af erhvervspakken og indgår derfor ikke længere i opgørelsen af råderummet. Hertil kommer, at aftalen om en ny finansieringsmodel for almene boliger giver et større provenu i forhold til det skøn, der oprindeligt indgik i opgørelsen af råderummet. Desuden er der et mindreforbrug i 2017 på ca. 2 mia. kr. på det offentlige forbrug, hvilket også øger råderummet.

Forsvarsaftalen lægger beslag på 4,8 mia. kr. af råderummet i 2025, mens erhvervspakken trækker 0,5 mia. kr. på råderummet i 2025. Aftalen om lavere skat på arbejde lægger samlet beslag på 1,2 mia. kr. af råderummet, herunder 0,7 mia. kr. fra det umiddelbare råderum samt gennem en nedjustering af puljen til offentlige investeringer fra 5 til 4,5 mia. kr.

Samlet betyder de indgåede aftaler, at råderummet fra 2018-2025 nu udgør godt 32 mia. kr. Det lægges til grund, at råderummet i 2018 på ca. 5 mia. kr. er fuldt udnyttet som følge af finansloven for 2018 mv. Ses der på perioden fra 2019-2025, er der derfor et råderum på 27 mia. kr.

Tabel A.1. Opgørelse af råderum								
Mia. kr.	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Råderum, august 2017	4,8	10,5	12,3	16,1	22,3	27,9	33,6	37,7
Besparelser på DSB	-0,3	-0,5	-0,5	-0,8	-1,0	-1,0	-1,0	-1,3
Ny model for finansiering af almene boliger (merprovenu)	0,1	0,2	0,2	0,3	0,3	0,3	0,3	0,2
Mindreforbrug i 2017 (offentligt forbrug)	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0
Forsvarsaftale	-0,8	-0,8	-1,7	-1,9	-2,8	-4,8	-4,8	-4,8
Erhvervspakke	-0,2	0,0	-0,2	-0,2	-0,2	-0,5	-0,5	-0,5
Lavere skat (råderum)	-0,4	-1,1	-2,1	-1,4	-1,1	-0,6	-0,6	-0,7
Lavere skat (off. investeringer)	0,0	0,0	0,0	-0,5	-0,5	-0,5	-0,5	-0,5
Opdateret råderum	5,2	10,3	10,0	13,7	19,0	22,8	28,5	32,2
Opdateret råderum, fra 2019		5,1	4,8	8,5	13,8	17,6	23,3	27,0
Kilde: Finansministeriet og egne beregninger								

² Umiddelbart råderum på 32 mia. kr., 5 mia. kr. til offentlige investeringer samt 0,7 mia. kr. fra skattestop.